

Zwelling in de schildklier

Op de polikliniek worden regelmatig mensen gezien met een zwelling in de schildklier.

Werking van de schildklier

De schildklier produceert het schildklierhormoon. Dit hormoon is verantwoordelijk voor de snelheid van de stofwisseling.

Een teveel aan schildklierhormoon zorgt geeft klachten zoals:

- lichte verhoging van de lichaamstemperatuur
- snellere hartslag
- verlies van gewicht
- nerveus gevoel
- trillen
- meer zweten

Een tekort aan schildklierhormoon geeft tegenovergestelde klachten.

Een zwelling in de schildklier heeft meestal geen invloed op de functie van de schildklier.

Oorzaak van een zwelling in de schildklier

Ontsteking

Soms is er een ontsteking van de schildklier. Bij een ontsteking is de schildklier pijnlijk of gevoelig. Ook is de productie van het schildklierhormoon verstoord.

Jodium tekort

Een tekort aan jodium kan ook een vergroting van de schildklier geven, maar komt in Nederland zelden voor.

Welke klachten bij een zwelling van de schildklier

De klachten bij een zwelling van de schildklier kunnen zijn:

- Druk op de hals.
- Moeite met slikken.
- Wat meer slijmvorming.
- Soms zijn er klachten die passen bij een teveel of een te weinig productie van het schildklierhormoon.
- Maar vaak heeft iemand geen klachten behalve de zwelling in de hals.

Het is wel belangrijk om te onderzoeken of:

- De zwelling van de schildklier goed- of kwaadaardig is.
- De schildklier goed werkt. Produceert de schildklier teveel of te weinig hormonen. Dit kan met een onderzoek van het bloed gezien worden.
- De schildklier mechanische of cosmetische klachten geeft, die zo hinderlijk zijn dat u daar iets aan wil doen?

Hoe groot is de kans op kanker?

Zwellingen in de schildklier komen veel voor, maar de kans op kwaadaardigheid (kanker) is klein. Om te bekijken of u wel of geen schildklierkanker heeft wordt onderzoek gedaan. Dit kan met een punctie van de schildklier.

Een punctie van de schildklier is niet nodig als er:

- Bij het bloedonderzoek een teveel of te weinig schildklierhormoon gevonden wordt.
- Een ontsteking van de schildklier is.
- Een egaal vergrote zwelling is zonder knobbels

In deze gevallen is de kans op kanker zeer klein.

Punctie van de schildklierknobbel

Bij een punctie wordt met behulp van echo-onderzoek op de afdeling radiologie in de zwelling van de schildklier geprikt. Dit gebeurt met een dunne naald. Het schildklierweefsel wordt onderzocht door de patholoog. De punctie gebeurt zonder verdoving en duurt enkele minuten. Na de punctie kunt u gewoon naar huis. De uitslag van het onderzoek van het weefsel is na enkele dagen bekend.

Er zijn verschillende uitkomsten mogelijk:

- Er is onvoldoende materiaal voor een goede diagnose. Helaas komt dit bij 10-20% van de puncties voor. In dat geval is een nieuwe punctie nodig.
- De uitslag is goedaardig. Er is geen verder onderzoek nodig. U heeft een controle afspraak voor over 6 maanden de polikliniek. Heel soms is dan opnieuw onderzoek nodig.
- De uitslag is niet duidelijk. Er is onrustig weefsel gezien. De kans op schildklierkanker is dan ongeveer 20%. Vaak krijgt u het advies om de een deel van de schildklier met een operatie te laten verwijderen.
- De uitslag geeft aan dat er kwaadaardig weefsel is gezien. De uitslag is zeer verdacht voor schildklierkanker. De arts bespreekt met u de mogelijke behandelingen. Meestal krijgt u het advies om de hele schildklier met een operatie te laten verwijderen. Soms zijn daarna nog aanvullende behandelingen nodig. Schildklierkanker is in de meeste gevallen zeer goed te behandelen. Ook zijn de vooruitzichten voor patiënten zijn meestal goed, zelfs als uitzaaiingen buiten de schildklier.

Wat te doen bij een goedaardige schildklierzwellling?

Als de schildklierfunctie goed is, hoeft een goedaardige schildklierzwellling niet te worden behandeld. Vaak neemt de zwellling in de loop van het leven wel langzaam toe.

Meestal hebben de luchtpijp, zenuwen en bloedvaten die langs de schildklier lopen geen hinder van de zwellling. Toch zijn er enkele redenen om iets aan de schildklierzwellling te doen:

- U vindt de zwellling in de hals cosmetisch niet fraai.
- U heeft veel klachten van de zwellling bij bewegen of slikken.

Welke behandelingen kunnen de zwellling kleiner maken bij een goedaardige schildklierzwellling?

Operatie aan de schildklier

Bij een operatie aan de schildklier wordt onder algehele narcose (een deel van) de schildklier verwijderd. Nadelen van de schildklieroperatie zijn:

- U houdt een litteken.
- Zeer kleine risico's verbonden aan de narcose.
- Kleine risico's bij een operatie aan de schildklier zijn bijvoorbeeld:
 - bloeding
 - beschadiging van de stembandzenuw (met heesheid tot gevolg)
 - beschadiging van de bijnieren en daarmee (soms tijdelijke) ontregeling van de calciumhuishouding
- Er is een risico op blijvende schade aan de werking van de schildklier. In dat geval gebruikt u levenslang schildklierhormonen.

Een behandeling met radioactief jodium

Jodium is een belangrijke bouwsteen van het schildklierhormoon. De schildklier neemt jodium op uit de bloedbaan. Bij de behandeling wordt van deze werking gebruikt gemaakt door radioactief jodium toe te dienen. Op deze manier wordt de schildklier van binnenuit bestraald. U krijgt de jodium door een capsule te slikken. Bij deze manier van behandelen kan de radioactieve dosis laag worden gehouden en de straling komt dan niet ver buiten de schildklier. De behandeling is veilig en kent bijna geen bijwerkingen. Een groot voordeel ten opzichte van een operatie aan schildklier is dat u geen litteken overhoudt en omliggende weefsels niet door de operatie worden beschadigd.

Nadelen van een behandeling met radioactief jodium:

- De behandeling geeft pas na maanden een resultaat.
- De mogelijkheid bestaat dat 1 behandeling niet voldoende is. Na 6 tot 9 maanden is dan een tweede behandeling nodig.
- Er is een grote kans dat de schildklier blijvend minder goed werkt. Soms treedt dit pas maanden of jaren na de behandeling op.
- De grootte van de schildklier neemt met maximaal 30% af. Bij een grote zwellling van de schildklier is dit mogelijk een te weinig resultaat.
- Als de schildklierzwellling vooral uit cysten bestaat (met vocht gevulde knobbels)? Dan is een behandeling met jodium meestal al niet effectief.
- U mag niet zwanger zijn tijdens de behandeling.
- U mag niet zwanger worden tot 6 maanden na de behandeling.

- Soms wordt u 1 of meer dagen opgenomen op de afdeling nucleaire geneeskunde. De reden is dat u vanwege de straling door de behandeling niet in contact met andere mag zijn. Bezoek van verpleegkundigen of familie is met wat voorzorgsmaatregelen mogelijk.
- Na de behandeling krijgt u kortdurend leefregels mee. U moet vooral voorzichtig zijn in het contact met kinderen en zwangere vrouwen.

Krijgt een behandeling met radioactief jodium? Dan krijgt u uitgebreide informatie over uw behandeling van de afdeling nucleaire geneeskunde.

Vragen en telefoonnummer

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Heeft u na het gesprek met uw arts en na het lezen van deze informatie nog vragen? Stel deze dan gerust.

Polikliniek interne geneeskunde (023) 224 0050

Waar zijn we te vinden?

Spaarne Gasthuis Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Spaarne Gasthuis Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

www.spaarnegasthuis.nl

Spaarne Gasthuis Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

Spaarne Gasthuis Heemstede

Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

info@spaarnegasthuis.nl